

824**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA**

z dnia 16 sierpnia 1999 r.

w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 121, poz. 770 i Nr 160, poz. 1079, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 484) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów dostosowuje się do kategorii i stopnia zagrożenia pożarowego lasów.

§ 2. 1. Ustala się jedną z trzech kategorii zagrożenia pożarowego lasu, zwaną dalej „kategorią zagrożenia”:

- 1) kategoria zagrożenia I — duże zagrożenie pożarowe,
- 2) kategoria zagrożenia II — średnie zagrożenie pożarowe,
- 3) kategoria zagrożenia III — małe zagrożenie pożarowe.

2. Sposób ustalania kategorii zagrożenia określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Dla lasów I i II kategorii zagrożenia ustala się, za pomocą stopnia zagrożenia pożarowego lasu, zwanego dalej „stopniem zagrożenia”, bieżące zagrożenie pożarowe.

2. Metodę ustalenia stopnia zagrożenia określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. W okresach występowania I, II lub III stopnia zagrożenia pożarowego jest wymagane prowadzenie obserwacji lasów o powierzchni powyżej 100 ha, mające na celu wczesne wykrycie pożaru, zawiadomienie o jego powstaniu, a także podjęcie innych działań zmierzających do ugaszenia pożaru.

2. Obserwacja lasu, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w formach:

- 1) statycznych punktów obserwacji naziemnej, zwanych dalej „punktami obserwacji”, lub
- 2) przez naziemne patrole przeciwpożarowe albo patrole lotnicze.

§ 5. 1. Punktami obserwacji są wieże obserwacyjne lub stanowiska obserwacyjne usytuowane na obiektach lub wzniesieniach, pozwalające na obserwację w promieniu co najmniej 10 km.

2. Punkt obserwacji wyposaża się w urządzenia umożliwiające wykrycie pożaru, przez określenie miejsca i czasu jego wystąpienia, oraz w środki łączności, książkę meldunków i instrukcję postępowania dla osoby prowadzącej obserwację.

3. Położenie punktów obserwacji lasu zaliczonego do I kategorii zagrożenia powinno zapewniać możliwość obserwacji lasu co najmniej z dwóch punktów obserwacji.

4. Nie jest wymagana obserwacja z punktów obserwacji:

- 1) lasów zaliczonych do I kategorii zagrożenia o powierzchni do 1000 ha,
- 2) lasów zaliczonych do II kategorii zagrożenia o powierzchni do 2000 ha,

jeżeli zapewniono inne sposoby obserwacji.

§ 6. Naziemne patrole przeciwpożarowe organizuje się w razie braku innych form obserwacji.

§ 7. Obserwacja lasów zaliczonych do III kategorii zagrożenia jest prowadzona w uzgodnieniu z komendantem powiatowym Państwowej Straży Pożarnej.

§ 8. 1. Drogi leśne, wykorzystywane jako dojazdy pożarowe, powinny być utrzymane w sposób zapewniający ich przejezdność oraz oznakowane i ponumerowane.

2. Drogi, o których mowa w ust. 1, budowane lub przebudowane po wejściu w życie rozporządzenia powinny posiadać:

- 1) nawierzchnię gruntową lub utwardzoną o nośności co najmniej 100 kN i nacisku na oś 50 kN,
- 2) promienie zewnętrzne tuków o długości co najmniej 11 m,
- 3) odstępy pomiędzy koronami drzew do wysokości 4 m liczonej od nawierzchni jezdni co najmniej 6 m,
- 4) szerokość jezdni co najmniej 3 m,
- 5) plac manewrowy o wymiarach co najmniej 20 x 20 m, w przypadku drogi nieprzelotowej,
- 6) mijanki o szerokości co najmniej 3 m i długości 23 m położone od siebie w odległości nie większej niż 300 m z zapewnieniem z nich wzajemnej widoczności, w przypadku dróg jednopasmowych.

§ 9. 1. Odległość dowolnego punktu położonego w lesie do najbliższej drogi, o której mowa w § 8 ust. 1, nie powinna przekraczać:

- 1) 750 m — dla lasów I kategorii zagrożenia,
- 2) 1500 m — dla lasów II kategorii zagrożenia.

2. W lasach zaliczonych do III kategorii zagrożenia drogi, o których mowa w § 8 ust. 1, powinny umożliwiać dojazd jednostek ratowniczych do miejsca pożaru, punktów czerpania wody oraz dróg publicznych.

§ 10. 1. Zabezpieczeniu przeciwpożarowemu lasów służą pasy przeciwpożarowe w lasach położonych przy obiektach mogących stanowić zagrożenie pożarowe lasu.

2. Wyróżnia się następujące rodzaje pasów przeciwpożarowych, o których mowa w ust. 1, oraz sposoby ich wykonania:

- 1) pas przeciwpożarowy oddzielający las od drogi dojazdowej, nie będącej drogą publiczną, do zakładu przemysłowego, obiektu magazynowego stanowiącego drzewostan o szerokości 50 m, licząc od skraju lasu, pozbawiony martwych drzew, gałęzi, chrustu, nieokrzesanych ściętych drzew oraz pozostałości po wycince drzew,
- 2) pas przeciwpożarowy oddzielający las od drogi publicznej, zakładu przemysłowego, obiektu magazynowego, obiektu użyteczności publicznej oraz poligonu wykonuje się w sposób określony w pkt 1, z tym że w odległości 2 do 5 m od granicy lasu wykonuje się bruzdę o szerokości 2 m oczyszczoną do warstwy mineralnej.

3. W razie zagrożenia pożarowego można urządzać także inne rodzaje pasów przeciwpożarowych, według zasad gospodarki leśnej.

4. Sposób wykonywania pasów przeciwpożarowych, o których mowa w ust. 3, zależy od kategorii zagrożenia pożarowego, wieku drzewostanów oraz miejsca zakładania pasów przeciwpożarowych.

5. Obowiązek urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych określają odrębne przepisy.

§ 11. 1. Na 10 tys. ha lasu lub dla nadleśnictwa albo parku narodowego organizuje się co najmniej jedną bazę sprzętu przeciwpożarowego.

2. Wyposażenie bazy sprzętu przeciwpożarowego stanowi w szczególności:

- 1) dla lasów I kategorii zagrożenia — 10 gaśnic uniwersalnych, 50 łopat, 2 pługi do wyorywania pasów przeciwpożarowych, samochód gaśniczy średni lub lekki albo przyczepa ze zbiornikiem na wodę o pojemności minimum 400 l, z możliwością podawania środka gaśniczego,
- 2) dla lasów II kategorii zagrożenia — 10 gaśnic uniwersalnych, 30 łopat, pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych, samochód gaśniczy lekki lub samochód dostosowany do przewozu co najmniej 200 l wody oraz palet z gaśnicami uniwersalnymi,
- 3) dla lasów III kategorii zagrożenia — 10 gaśnic uniwersalnych, 30 łopat, pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych.

§ 12. Zakaz wstępu do lasu wprowadza się przy III stopniu zagrożenia pożarowego, jeżeli przez kolejnych 5 dni wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9⁰⁰ będzie niższa od 10 %.

§ 13. 1. W razie wystąpienia pożaru lasu, po zakończeniu akcji gaśniczej powierzchnia pożarzyska powinna być zabezpieczona.

2. Dozorowanie pożarzysk trwa do czasu wygaśnięcia ognia.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa: *J. Szyszko*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 16 sierpnia 1999 r. (poz. 824)

Załącznik nr 1

SPOSÓB USTALANIA KATEGORII ZAGROŻENIA POŻAROWEGO LASU

Zaliczenie lasów do kategorii zagrożenia następuje na podstawie charakterystyki udziału siedliskowych typów lasu i klas wieku drzewostanów, średniej liczby pożarów w roku w nadleśnictwie, obliczanej co najmniej z okresu 10 lat, zanieczyszczeń przemysłowych, intensywności ruchu turystycznego oraz uśrednionej wartości współczynnika hydrotermicznego Sielaninowa, zwanego dalej „k”, biorąc jego wartości z najbliższej stacji meteorologicznej co najmniej za okres 5 lat.

Zaliczenie obszaru leśnego do danej kategorii zagrożenia ustala się następująco:

1. Z danych tabeli 1 bierze się wartość (w punktach) zagrożenia pożarowego wynikającego z udziału siedliskowych typów lasu i klas wieku.

Tabela 1
Procentowy udział siedlisk i klas wieku

% powierzchni siedliskowych typów lasów (bór suchy, świeży, mieszany świeży)	% powierzchni, I i II klasy wieku drzewostanów do 40 lat	Punkty
I	II	III
≥ 85	≥ 60	16
≥ 85	46—60	15
≥ 85	31—45	14
≥ 85	do 30	13
61—85	≥ 60	12
61—85	46—60	11
61—85	31—45	10
31—60	≥ 60	9
61—85	do 30	8
31—60	46—60	7
do 30	≥ 60	6
31—60	32—45	5
31—60	do 30	4
do 30	46—60	3
do 30	31—45	2
do 30	do 30	1

2. Z danych tabeli 2 bierze się wartość (w punktach) zagrożenia pożarowego szacowanego na podstawie statystyki występowania pożarów.

Tabela 2
Średnia liczba pożarów lasów w roku w nadleśnictwie

Średnia liczba pożarów w roku	Punkty
do 1,5	5
1,6—3,0	10
3,1—5,5	15
5,6—10,0	20
ponad 10,0	25

3. Na podstawie tabeli 3 określa się punktację odpowiadającą wyliczonemu k , gdzie k wylicza się według wzoru:

$$k = \frac{P \times 10}{t}$$

P — suma opadów średnich dobowych za okres analizowany,

t — suma temperatur średnich dobowych za okres analizowany.

k oblicza się dla miesięcy od kwietnia do października (uwzględniając tylko temperatury dodatnie).

Tabela 3

Wartości k oblicza się następująco:

Średnie wartości k od kwietnia do października	Okres utrzymywania się miesięcznego minimalnego k	Punkty
I	II	III
$k \geq 1,81$	—	0
$k \geq 1,81$	w jednym miesiącu $k < 1,2$	1
$k \geq 1,81$	w dwóch miesiącach $k < 1,2$	2
$k \geq 1,81$	w trzech miesiącach $k < 1,2$	3
$1,41 \leq k \leq 1,80$	—	4
$1,41 \leq k \leq 1,80$	w dwóch miesiącach $k < 1,2$	5
$1,41 \leq k \leq 1,80$	w trzech miesiącach $k < 1,2$	6
$1,20 \leq k \leq 1,40$	—	7
$1,20 \leq k \leq 1,40$	w dwóch miesiącach $k < 1,2$	8
$1,20 \leq k \leq 1,40$	w trzech miesiącach $k < 1,2$	9

4. Jeżeli średnia wartość emisji przemysłowych obliczona z okresu co najmniej 5 lat dla dwutlenku siarki (SO_2) jest $\geq 30,001 \text{ mg/m}^2/\text{dobę}$ lub tlenków azotu (NO_x) $\geq 0,501 \text{ mg/m}^2/\text{dobę}$, to wartość zagrożenia pożarowego ocenia się na 5 punktów.

5. Ustalone według zasad określonych w ust. 1—4 liczby punktów sumuje się. Jeżeli otrzymana wartość jest zawarta w przedziale od 34 do 55, dany las zalicza się do I kategorii zagrożenia, jeżeli w przedziale od 16 do 33 — do II kategorii, jeżeli poniżej 16 — do III kategorii, gdy jednak wartość jednego ze wskaźników zanieczyszczenia powietrza przekracza próg dla $\text{SO}_2 \geq 50 \text{ mg/m}^2/\text{dobę}$ lub $\text{NO}_x > 1,0 \text{ mg/m}^2/\text{dobę}$, to dany obszar zalicza się do kolejnej kategorii o większym zagrożeniu.

6. Jeżeli należy dodatkowo zabezpieczyć klasyfikowane lasy z uwagi na masowy ruch rekreacyjny i turystyczny, to dany obszar zalicza się do kolejnej kategorii o większym zagrożeniu (np. z III do II).

Załącznik nr 2

METODA USTALENIA STOPNIA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO LASU

1. Stopień zagrożenia ustala się na podstawie:

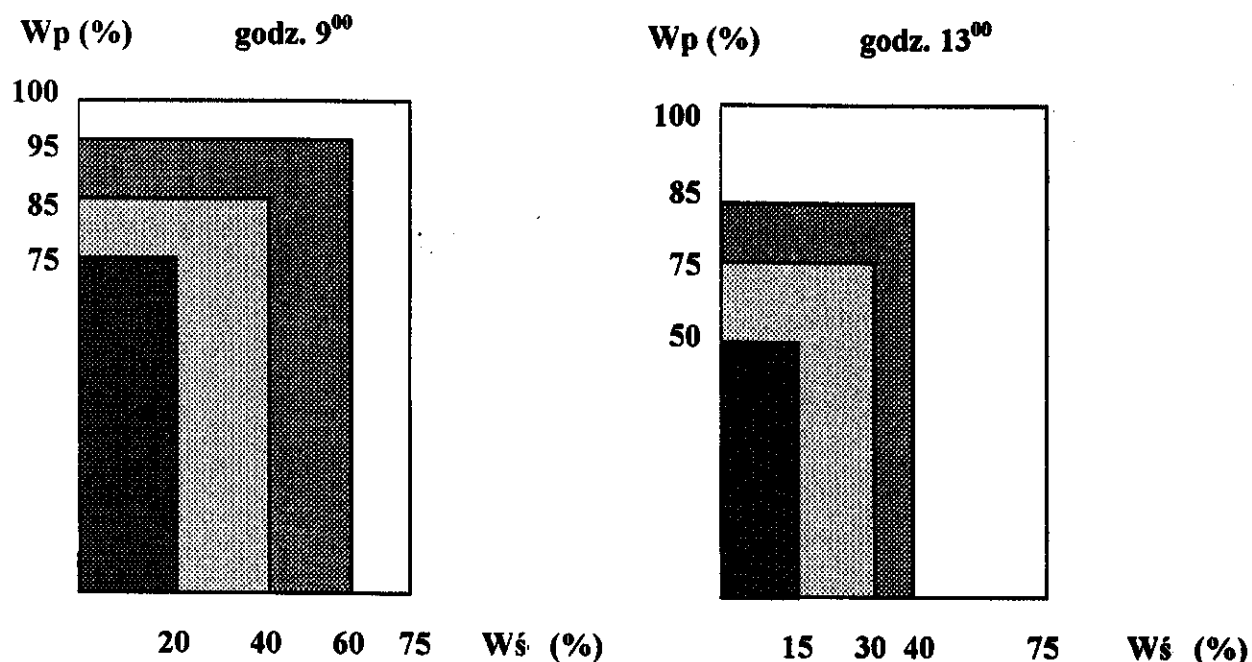
- wilgotności ściółki w borze świeżym w drzewostanie sosnowym III klasy wieku,
- wilgotności względnej powietrza mierzonej na wysokości 0,5 m od powierzchni zadarnionej przy ścianie drzewostanu,
- współczynnika opadowego, korygującego stopień zagrożenia w związku z punktowym pomiarem wilgotności ściółki a wielopunktowym pomiarem wilgotności powietrza i opadu.

2. Pomiaru parametrów podanych w ust. 1 dokonuje się o godz. 9⁰⁰ i w miarę potrzeby o godz. 13⁰⁰ codziennie od dnia 1 marca (po ustąpieniu pokrywy śnieżnej) do dnia 30 września lub dłużej (do wystąpienia jesiennych okresów opadów deszczu).

Stopień zagrożenia ustala się według tabeli 1.

Tabela 1

Stopnie zagrożenia	Wartości wilgotności mierzone o godzinie (w %)			
	9 ⁰⁰		13 ⁰⁰	
	ściółki	powietrza	ściółki	powietrza
brak zagrożenia 0 stopień	0—60 61—75	96—100 0—100	0—40 41—75	86—100 0—100
zagrożenie małe I stopień	0—40 41—60	86—95 0—95	0—30 31—40	66—85 0—85
zagrożenie duże II stopień	0—20 21—40	76—85 0—85	0—15 16—30	51—65 0—65
zagrożenie katastrofalne III stopień	0—20	0—75	0—15	0—50

Progi wilgotności ściółki (Wś w %) i powietrza (Wp w %) przy określaniu stopni zagrożenia pożarowego

3. Sposób korygowania wyniku z tabeli 2:
Tabela 2

Różnica opadu w mm	Opad w punkcie pomiaru wilgotności ściółki	
	większy od opadu w punkcie meteorologicznym	mniejszy od opadu w punkcie meteorologicznym
1	2	
przy wartości opadu do 5 mm i różnicy do 5 mm	stopień wyliczony pozostaje bez zmian	
ponad 5,0 do 10,0 mm	stopień wyliczony zawyża się o 1 w punkcie meteorologicznym	stopień wyliczony zaniża się o 1 w punkcie meteorologicznym
ponad 10,0 do 20,0 mm	stopień wyliczony zawyża się o 2 w punkcie meteorologicznym	stopień wyliczony zaniża się o 2 w punkcie meteorologicznym
ponad 20,0 mm przy opadach lokalnych	stopień wyliczony zawyża się do III w punkcie meteorologicznym	stopień przyjmuje wartość zero w punkcie meteorologicznym
przy opadach w całej strefie lub opadach ciągłych	stopień wyliczony pozostaje bez zmian	